

СВОБОДА СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

ОФИЦИАЛЬНЫЙ ОРГАН УКРАИНСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА В СЪЕДИНЕННЫХ ШТАТАХ АМЕРИКИ. OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ РИК XXIX, ЧИСЛО 26, ДЖЕРСИ СІТИ, Н. ДЖ., СЕРЕДА, 26-го СІЧНЯ, 1921. VOL. XXIX, No. 26, JERSEY CITY, N. J., WEDNESDAY, JANUARY 26, 1921. THREE CENTS

Сенат ухвалює закон про контроль над скотобойнями.

ВАШИНГТОН, 25 січня. — Сенат ухвалив законопроект про установаження федеральної комісії для регуляції торгової худоби.

Сей законопроект постановляє, що великі скотобойні мають бути під контролем федеральних властей, котрі мають надавати їм ліценсії та контролювати їх спосіб ведення бізнесу.

Над законопроектом прийшло до довшої дебати, котра тривала до полудня, коли сенат постановив обмежити дискусію до 5 минут.

Законопроект ухвалено в сенаті несподівано великим числом голосів.

Він переходить тепер під обрання палати послів, де сподіється також завзятої боротьби над ним.

Підчас дебати в сенаті, сенатор Кеан заявив, що скотобойні це один великий монопол, котрий не дбає ні за закони ні за суди.

ЗМЕНЧУЮТЬ ВИДАТКИ ДИПЛОМАТІВ.

ВАШИНГТОН, 25 січня. — Бюджетний комітет палати послів конгресу радить в своїй резолюції зменшити видатки на дипломатичні тіа з 8 і пів мільона на 3 і пів мільона доларів.

ПОЧИНАЮТЬ НАНОВО РОБИТИ В ЗЕЛІЗНИЙ ПРОМИСЛІ.

ШІКАГО, 25 січня. — В окрузі Калумет-Індіана прийнято нині до роботи більше робітників, як колинебудь нічим разом від початку занепаду в залізній промислі.

Інценд Сіа Ко. прийняла 1.000 нових робітників в своїй фабриці в Індіана Гарбор. Тепер так працює півтора тисячі робітників. Ново прийнятні робітникам обізнано заплату від 18 до 25 центів.

Інтерстейт Айрліс енд Стіа Ко. прийняла в Іст Шікаго 600 робітників, Америкен Теск Кар Ко, 300.

Стіа енд Тюб Ко.-оф Америка подає, що-вона уже наймає три чверті часті нормального числа своїх робітників. Ново прийнятні робітникам обізнано заплату до 15 процент.

Габард Стіа Фандріс Ко. в Іст Шікаго, котра робила один п'яту частіною своїх робітників, почне незадовго робити повним числом.

Фабрика Юнайтед Стейтс Стіа Ко. в Гері наймає уже 80 до 90 процент своїй нормальній робочій силі, а Іллінойс Стіа Ко. коло 90 процент.

ПАСАЄВСЬКІ ВОВНЯНИ ФАБРИКИ ОБИЖУЮТЬ РОБИТНИКАМ ЗАПЛАТУ.

ПАСАІК, Нью Джерзі, 25 січня. — Промислова Рада Пасаяєвських Вовняних Фабрикантів повідомляла 9 тисяч робітників, що їм обіжнується заплату о 7 і пів процент на зичайній заплату та 1 і чверть до 1 і пів процент на овертаймі. Фабрики не будуть також платити тижденово бонуса, котрий винює з 3 доляри для дозірчак та 2 доляри для малолітніх робітників. Са заява відноситься до Ботані Ворстед Міас, Форстмен енд Фабріс Ко., Гера Міас, Пасаяє Ворстед Спінінг Ко., Гарфілд Ворстед Міас та Нью Джерзі Ворстед Спіннінг Ко.

БРІДЖПОРТ, 25 січня. — Ремінгтон Армс-Спіннінг Ко. Картрідж Ко., що наймає півтора тисячі робітників через три дні в тижді, почала наново робити, обіжнувши робітникам заплату. Ворнер Бралдер, що виробляє корсети, та наймає 3.000 робітників, зменшила заплату та додала чотири години до робочого тижня. Локомотів Ко. обізнала заплату о 10 процент, але дальше наймає 400 робітників.

СОТКИ ЛЮДИЙ БЕТЬСЯ ЗА ДЖАБИ, ДАНІ МІСТОМ.

БОЛТИМОР, 24 січня. — Дві тисячі людей білоє за 100 джаби, які оголошено місто в цілі зменшення безробіття. Місто обіцяло платити по 30 центів за годину. На догий час перед отворенням міського бора праці, увесь хідник перед будинком був битком набитий народами, стоячим в двох ліній. Мижки ним були білі і чорні. Коли двері отворилися, до середини випукали по п'яток білих і п'яток чорних. Ті, що ждали на двері, почали, чухи з усмішкою на лиці, але все таки не менше завзято, борються за місце в дівні. Поліція ледо вдала їх перед насильним вломаннем в уряд.

НОВИЙ ПРОЕКТ ЗАКОНА В ТІЛІ ДАЄ РОБИТНИКАМ УЧАСТЬ У ВЕДЕННІ ПРОМИСЛОВИХ ФАБРИК.

РІМ, 23 січня. — Італійський несороб прем'єр Джолітті несороб пропонує парламентному проекту закону, котрий, якщо стане законом, дасть робітникам участь в управлі промислових фабрик. Сей проект закону каже, що кожний промисел має вибирати Національну Радку, зложену з 9 членів-робітників або синдикатів-робітників організації робітників має бути заступлена в Національній Радці одним або більше членами. Більшість членів в шведській Радці (якщо) нарисує сьогодні членів.

ЯПОНИЦІ НЕ ЗАБЕРЕ СВОІХ ВІЙСК ІЗ СІБРІ.

Хоронію Японіці і Зеландію ТОКІО Японія, 24 січня. — Барон Такаваі Каро, літер олімпіші (ліній) нарисує сьогодні членів.

ВІСТІ З ГАЛИЧЧИНИ.

КУЛЯЧКІВЦІ.

Відноса діяльності читальні. Дня 5. грудня 1920 відбулися загальні збори читальні „Прогресу“ в Кулячківці під проводом Славко як заступник голова. Відчитано звіт в останніх загальних зборів, при чому виявлялося дискусію про минулу і майбутню діяльність товариства. На прохання вимовлено резолюцію про збільшення обовязок збирати добровільні дані на позолочені і інтернованих, унів і сиріт, на голодукущих Гучулів і т. д. Порішено відати бібліотеку товариства і завести торговельну спілку. До видлу вийшли: Микола Яворський як голова, Григорчак як секретар, Слободан як касир, Длаварук як заст. касир, Славко як заступник голови, Павлюк і Дячук як заступники відділових. При товаристві заложено аматорський кружок. Досі відноситься до читальні вже 7 доларів. Річна вкладка винює 20 марок.

КОЛОМИЙЩИНА.

Як секретарот урядует? По селях Коломиїщини ходит секретарот з двома поліціантами та стягає податок який того годі не заплатити. Коли годі не застане в хаті, він биває вікно, влізати до середини, та забирає, що йому під руку попаде. Цікає, чи вишійшов який розпорядок, щоби лізти через вікно стягати податок чи не тільки вікно ревієнть папа секретаротів.

ЧОРТКІВ.

Аматорські вистави. Турток ідейної молодіжні в Чорткові, під проводом М. Хомиця, М. Соневичького і М. Кокольського уривив виставу дня 18. м. м. і вєр с. Миколая в селі Народиці. Дому для старших. Градомасство зрозуміло, що значення такого вечера. Вовно зібралось дуже численно. Був це перший спільно народиваний вечер всею мортівською молодіжні від дини минулого року. Той сам турток молодіжні устрів в не длю, дня 19. XII. 1920. р. вєр с. Миколая для дітей а в сєреду 29. XII. 1920. р. вєр с. Миколая для дорослих, в яких розігнати людям сумні думки на виставі комедії Гр. Цеглинського „Соколинкі“. Молоді матори і аматори гарно виявили свою роль, викликуючи на присутність багатьох на виставі знову банти на сцені Шаркялуку, Настую, Малугобу, Кашкевича, Анну і цілу славу їх громаду.

РАВИЦІНА.

Равицна відвінає. — Блукаючи „Рідний Край“. — Регістрація воєнних шкіл. Равицна після „переполохів“ і інтерв'ю починає відвінає. Останні товариські сходили в Раці і Унівці приїхали на кучі народи потрібні кількості марок. На днх вернуло з Тухоці декількох надійлих інтелігентів. З Унівці засновано філію Українського Громадського Комітету. Це факти, по яких нажемо ми сподіваємося, що з новим роком відновлять життя усі товариства.

Про Явницького „Рідний Край“, який має навіть в Нємірові, нашого повіту, навіть кореспондента, переказують що він крив гарної надії і славетного козля Миколая Пєхова, не має для нікого нічого цікавого. Велика сила великих ірвась польської ретельні не в силі нікому вилізти до рук. Прото „Рідний Край“ мандрує убо як оплаканий папір, куди заступте.

ОЛІНЦЬКО-УКРАЇНСЬКО ПЕРШІЙШИЙ ТОВАРИСТВО „ЗЕМЛЯ“

Переводит парельні бізнеси досвідчені, інабувало зарпк куди вивести купували новий проект. Має урядове уповноважені до записання в статистичний відділ. Пріємні гроші на оплату шкідливих.

Важливі історичні справи нарешті. В важливі історичні справи нарешті. В важливі історичні справи нарешті.

БІЛОРУСЬКІ СПРАВИ.

Переследування білоруської преси. Староста міста Гродня вислав писемо до одногого білоруського часопису „Бєлоруськіє Слєва“, в якому запевняє, що власті закрийють сей часопис, а редакторів потягнуть нєд суд за це, що часопис „перешакує“ обшлонулю агіткою життя рижних на рові і кляч і через те підкопує авторитет цивільних властей.

На дні „Білоруськіє Слєва“ є редаговане дуже огидно, а на кождому його числі стоїть виписано: „Зєвольно і пєснурьвано-пєше-владєє войсковє“.

З ПОЛЬЩІ.

Реконструкція польської кабінету. Нагада польського президента міністрів Вітоса з уступившим віцепрезидентом Дашинським, які відбувають підчас лятинського рідва в Закопаті, не дали ніякого висновок.

Телефонні в шведських румак. Польський уряд закінчив із шведською фірмою „Дедерері“ угоду, згідно якої телефонізація стїт по головних центрах, як в Варшаві, Львові, Кракові, Лодзі, Любліні, Вілєнозю току.

ЯПОНИЦІ НЕ ЗАБЕРЕ СВОІХ ВІЙСК ІЗ СІБРІ.

Хоронію Японіці і Зеландію ТОКІО Японія, 24 січня. — Барон Такаваі Каро, літер олімпіші (ліній) нарисує сьогодні членів.

Любін Вєл. п. Гордокує к Львова.

Великі надужити при стяганні даних для польського війська.

Стягання рижних даних та ревізійний по нашій длає не новина. Шо тут даліше надужити, що більше, навіть прості грабоби, про це не раз писалось в сей зєвєржуванні самі вистаї, які однак чомсь не могли віднайти таких „бандитів“. Та те, що діється в Любіно великому, городського повіту, переходить уже межі границі. В сєлі встановлено комітєт, вєрже має збирати миж населенням дані на умундування польського війська.

В імені цієї комітєт прийшов Шмагала (сєкрий не зміняний внаслідок бандиту) до воєного в'язниці Гриньва Місєка, каліні без обох рук і ока, та почав від нього домагаєти даних на умундування польського війська. Вєрже не зрозумів, що він має нічого, а тоді Шмагала витягнув з під ногого каліє Місєка подушку і заревав до вікна. На просьбу жінок і дітей Шмагала почав кувати, що не можуть же того самого дна донести гроші. Неуспішні кола Місєку мусїє продати останні штанги, які дістав з Українського Городжогого комітєту у Львові, за 150 марок і жінока віддала їх Шмагалі. Неуспішні Місєку лишився без штанги, тільки в підтанганні.

Цей самий член комітєт Шмагала забрав тек у в'язниціного сторожника Гайдука. Батька його малих дітей, який від 2 років є без слуху, останню подушку, за це, що той не був в сєлі понад 100 марок дєнішні на мунадрі для польського війська.

ЗА КОЛОМИЙЩИНОЮ.

Неправні ревізії. На Пруті під Коломею стьють воєнки та ревірують дрова, молоко, яблєка і т. п. середники поживи. Одні платять дещо, інші нічого не дають, мовлячи, що їх воєнки не ревірують, що боронять мужиків від „большевників“. Як видно, воєнки ті стьють у тісній звязі з перекупками, які теж стьють над Прутю та кувати, що сєлєдучих на торг до Коломиї молоко, масло і т. п. Зарєкварують на воєнкам середники поживи по максимальній ціні або й вище дуть на „пасок“.

У ЧОРТКІВІ.

У Чорткові, столиці галицького Поділля, є товариство „Міщанське Братство“, яке має гарну репутацию саят з сєкою. Перехв вїтнюво був це оєредко культурного життя українського населення Поділля. Театральні вистави ширяли національну свідомість, плевали в народі.

Прієхді польських війск та властей знищив те все. Остали тільки спомини. Театральна зала „Міщанського братства“ заїта польським війском і те, що на нєй, до саят магазин рижних товарів, під сєною містяться сирі і вівні, а на сцені за куртнюво коні.

У Чорткові громадомасство зареалоє у оєсунєня саят міага-віти і сєйний та копєї. З ко-манди якогось штыбу прийїють навіть кілька видаті українців саят таго жоду, коли капітан що уриває їм, на місці заявив, що не властє саят Українцям.

У ТЕРНОПІЛЬЩИНІ.

Саят „Міщанського братства“ в Тернополі — стьяєно. — По сєлах нема життя.

В Тернополі, столиці галицького Поділля, є товариство „Міщанське Братство“, яке має гарну репутацию саят з сєкою. Перехв вїтнюво був це оєредко культурного життя українського населення Поділля. Театральні вистави ширяли національну свідомість, плевали в народі.

У ЖИТОМІРІ.

Житомирський комітєт прийняв резолюцію, в якій вимагає від властей, щоб вони не дозволяли польським війскам вступати в Житомирський повіт.

У ЛЬВОВІ.

Львівський комітєт прийняв резолюцію, в якій вимагає від властей, щоб вони не дозволяли польським війскам вступати в Львівський повіт.

У КИЇВІ.

Київський комітєт прийняв резолюцію, в якій вимагає від властей, щоб вони не дозволяли польським війскам вступати в Київський повіт.

У ВІДНІ.

Віднський комітєт прийняв резолюцію, в якій вимагає від властей, щоб вони не дозволяли польським війскам вступати в Віднський повіт.

У ГІЖИЦЬКІ.

Гіжизький комітєт прийняв резолюцію, в якій вимагає від властей, щоб вони не дозволяли польським війскам вступати в Гіжизький повіт.

У МЕНДІПІ.

Мєндіпський комітєт прийняв резолюцію, в якій вимагає від властей, щоб вони не дозволяли польським війскам вступати в Мєндіпський повіт.

Остра боротьба між Німцями і Поляками на Горішньому Шлеску.

НАСЕЛЕННЯ З ОРУЖЖЕМ В РУКАХ ВИЖИДАЄ ПЛЄБІСЦІУ. В КРАЮ РАБУКНИ І РОЗОБ.

ОПЕЛІНЬ, німецький Шлеск, 24 січня. — Ще населення Горішнього Шлеску є зоружжене ружиннями, револьверами та машинними крісами і має засоби амуніції, які антагоніст війська і плєбісцюра поліції отягаються вибрати, божиєм загальною повстаннєм.

Тяжко сплнити розгалужене тероризованнє і боротьбу між Німцями і Поляками підчас і після надходячого плєбісциу, без боротьби миж військами альянтів, поліціантами і цивільними.

Зорганізовані бандити тероризуют тепер цілі громади в копальних областях. Вони ходять у великих групах і се найбільше ненавист між Німцями і Поляками, бо кожда сторона думає, що друга сторона винна за проступки.

Французькі війська не старуються златити терору, хіба у великих містах, зважаючи на воєнний виступ копальників. До області Рибнік Плес Французі ваякаться їти тільки в подвійній патрулі, бо тамошні копальники, що були у Франції воєнними бранцями, ставляться за особиную ненавист до Французів.

Один член плєбісциотвої комісії сказав, що тепер і злочини ширяться повсюз іза того, що мижнілїтєтська комісія усунула німецьку поліцію безпечності, а намієє не дала нову, плєбісциотву, зложєну рївно з Німцями і Поляками, а ті люди, котрі не знають ще сього діла, не всякі контролювати ситуацію. В додатку плєбісциотвої поліції є замало.

Далі каже він, що населєнє є зоружженє і треба вижидати оружної боротьби, а особливо на другий день плєбісциу, коли голосованнє буде виказувати вислїди, і коли розбудуться чутки про державну привласність Горішнього Шлеску.

Є й такі думки, що не добре було би вибрати оруже населєнню, бо такий робює отяголеннє його сваволї опрїхнєннє. Населєннє зоружженє по тім, як сталоє кілька убійств в сєрпні м. р., і населєнє каже, що вопо зоружжєлось дла самооборони.

Положеннє гіршає кожного дня. Удєвїта і рабунки стьють щораз частїями. Від половини верєня убито 55 людей; богато громад спалєно, а дєкї німецькі і польські осєлє змєтєно з лиця землі.

В копальнях є богато польських робітників; через те німецькі фермери не хотять продавати їм поживи. Ізза недовіри кї поживи польські робітники тяжко голодують.

Війскові власті наказали цивільному населєнню не виходити з хат вечєрами.

Зорганізовані банди волючаться по цілій плєбісциотвої області і обробовують людї та нападють їх.

Однє банди напала на одногого чоловіка в Катові, що прохидє за дочкою парком; розібрала його до нага і оставила так серед сїночїви.

Двоє арестовано вже тридцять членів банди і покарано їх, але се не зменшило грабунків.

На богато домах в околицях копальників є сїдїи кувч, а машинних крісів, які вистрїляно в недавніх сутках миж Німцями і Поляками.

Властєтїи копаєнь кажуть, що боротьби вижидать кождої хвилі, але покищо праця в копальнях їде добре.

НОВОРІЧНА ПРЕМІЯ

ДЛЯ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ „СВОБОДИ“

Видавництво „Свободи“ постановило роздати новорічні премії для всіх тих передплатників, котрі призначать свої передплати на дєвїант „Свободу“.

Премія складаєтє з книжкою видавництва „Свободи“ і других америкєнських та європейських видавництв.

Що принає щорічну передплату в сумі \$2.00, — дістане в дарунок книжок вартості \$2.00; що принає піврічну передплату в сумі \$3.75, дістане книжок вартості \$1.00; що принає передплату на 3 мєсяці в сумі \$2.00, дістане книжок вартості \$0.25.

Кожний передплатник дістане свою премію євчасно і зложєнню своєї передплати. Кошти пересилки книжок опрїхнєннє видавництву.

Остра боротьба між Німцями і Поляками на Горішньому Шлеску.

НАСЕЛЕННЯ З ОРУЖЖЕМ В РУКАХ ВИЖИДАЄ ПЛЄБІСЦІУ. В КРАЮ РАБУКНИ І РОЗОБ.

ОПЕЛІНЬ, німецький Шлеск, 24 січня. — Ще населення Горішнього Шлеску є зоружжене ружиннями, револьверами та машинними крісами і має засоби амуніції, які антагоніст війська і плєбісцюра поліції отягаються вибрати, божиєм загальною повстаннєм.

Тяжко сплнити розгалужене тероризованнє і боротьбу між Німцями і Поляками підчас і після надходячого плєбісциу, без боротьби миж військами альянтів, поліціантами і цивільними.

Зорганізовані бандити тероризуют тепер цілі громади в копальних областях. Вони ходять у великих групах і се найбільше ненавист між Німцями і Поляками, бо кожда сторона думає, що друга сторона винна за проступки.

Французькі війська не старуються златити терору, хіба у великих містах, зважаючи на воєнний виступ копальників. До області Рибнік Плес Французі ваякаться їти тільки в подвійній патрулі, бо тамошні копальники, що були у Франції воєнними бранцями, ставляться за особиную ненавист до Французів.

Один член плєбісциотвої комісії сказав, що тепер і злочини ширяться повсюз іза того, що мижнілїтєтська комісія усунула німецьку поліцію безпечності, а намієє не дала нову, плєбісциотву, зложєну рївно з Німцями і Поляками, а ті люди, котрі не знають ще сього діла, не всякі контролювати ситуацію. В додатку плєбісциотвої поліції є замало.

Далі каже він, що населєнє є зоружженє і треба вижидати оружної боротьби, а особливо на другий день плєбісциу, коли голосованнє буде виказувати вислїди, і коли розбудуться чутки про державну привласність Горішнього Шлеску.

Є й такі думки, що не добре було би вибрати оруже населєнню, бо такий робює отяголеннє його сваволї опрїхнєннє. Населєннє зоружженє по тім, як сталоє кілька убійств в сєрпні м. р., і населєнє каже, що вопо зоружжєлось дла самооборони.

Положеннє гіршає кожного дня. Удєвїта і рабунки стьють щораз частїями. Від половини верєня убито 55 людей; богато громад спалєно, а дєкї німецькі і польські осєлє змєтєно з лиця землі.

В копальнях є богато польських робітників; через те німецькі фермери не хотять продавати їм поживи. Ізза недовіри кї поживи польські робітники тяжко голодують.

Війскові власті наказали цивільному населєнню не виходити з хат вечєрами.

Зорганізовані банди волючаться по цілій плєбісциотвої області і обробовують людї та нападють їх.

Однє банди напала на одногого чоловіка в Катові, що прохидє за дочкою парком; розібрала його до нага і оставила так серед сїночїви.

Двоє арестовано вже тридцять членів банди і покарано їх, але се не зменшило грабунків.

На богато домах в околицях копальників є сїдїи кувч, а машинних крісів, які вистрїляно в недавніх сутках миж Німцями і Поляками.

Властєтїи копаєнь кажуть, що боротьби вижидать кождої хвилі, але покищо праця в копальнях їде добре.

НОВОРІЧНА ПРЕМІЯ

ДЛЯ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ „СВОБОДИ“

Видавництво „Свободи“ постановило роздати новорічні премії для всіх тих передплатників, котрі призначать свої передплати на дєвїант „Свободу“.

Премія складаєтє з книжкою видавництва „Свободи“ і других америкєнських та європейських видавництв.

Що принає щорічну передплату в сумі \$2.00, — дістане в дарунок книжок вартості \$2.00; що принає піврічну передплату в сумі \$3.75, дістане книжок вартості \$1.00; що принає передплату на 3 мєсяці в сумі \$2.00, дістане книжок вартості \$0.25.

Кожний передплатник дістане свою премію євчасно і зложєнню своєї передплати. Кошти пересилки книжок опрїхнєннє видавництву.

